

Praten met kinderen over kindermishandeling

Marika van Gemert is trainer en deskundige op het gebied van praten met kinderen over kindermishandeling. De auteur heeft dit boek geschreven vanuit de overtuiging dat professionals kinderen en gezinnen beter kunnen helpen wanneer zij weten hoe kinderen de situatie beleven.

Helaas hebben we ook in de kinderopvang te maken met kindermishandeling en seksueel misbruik. Voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling werken kinderopvangorganisaties en hun medewerkers verplicht met het kinderopvangprotocol Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag. In dit protocol zijn vijf stappen vastgelegd. Stap 3 is het in gesprek gaan met de ouder en indien mogelijk met het kind. Dit boek geeft praktische handvatten bij gesprekken met het kind.

Het kind centraal

Twaalf jaar lang heeft Marika van Gemert meer dan duizend kinderen een luisterend oor geboden en trainde zij vrijwilligers en werkbegeleiders. Met dit boek bundelt de auteur haar kennis en praktijkervaring. Haar doel is professionals te inspireren om het gesprek met kinderen over hun thuissituatie aan te gaan, zodat kinderen zich eerder en

vaker gezien, gehoord en geholpen voelen. Het boek is een pleidooi voor het daadwerkelijk invullen van stap 3, het gesprek met het kind. Maar ook om het kind daarna te blijven volgen en betrekken bij het hulpverleningsproces. Hiervoor moet de professional van het kind zelf horen welke vragen er bij het kind leven over wat er allemaal gebeurt met en rondom het gezin. De professional moet openstaan voor en luisteren naar de ideeën die het kind heeft over wat er beter moet. Bij het afsluiten van de hulp is het belangrijk dat er bij het kind gecheckt wordt of de situatie ook daadwerkelijk verbeterd is. Ook moet niet worden vergeten om na enige tijd bij het kind na te vragen of de verbetering standhoudt. 'Kinderen die te maken hebben met een onveilige thuissituatie zouden er op deze manier alles van moeten merken dat ze centraal staan.'

Ruimte voor het verhaal

'Kinderen die kindermishandeling meemaken, voelen zich vaak te weinig gezien en gehoord. Dit boek laat zien hoe je ruimte geeft voor hun verhaal en inbreng.' De auteur geeft met achtergrondinformatie, gespreksvoorbeelden en casussen concrete handreikingen hoe je de kinderen daadwerkelijk centraal kunt stellen. Het boek richt zich op jeugdhulpverleners en andere professionals die in hun werk te maken krijgen met kinderen in onveilige thuissituaties. Het bespreekt wat de ingrediënten zijn van een goed gesprek en hoe je een vertrouwensband opbouwt met het kind. De vele voorbeelddialogen, citaten van jongvolwassen ervaringsdeskundigen en dilemma's uit de praktijk maken het boek ook erg toegankelijk voor professionals voor wie deze gesprekken geen dagelijkse kost zijn.

Opbouw van het boek

Deel 1 geeft achtergrondinformatie over wat kindermishandeling is. Dit deel gaat in op wat risico- en beschermende factoren zijn en wat het betekent voor kinderen om op te groeien in een onveilige situatie. Deel 2 beschrijft de methodische basis die je

nodig hebt voor gesprekken met kinderen over hun onveilige thuissituatie. In dit deel worden drie gesprekscircles geïntroduceerd, die naast de doorgaans bekende gesprekstechnieken, onmisbaar zijn bij het praten met kinderen over kindermishandeling. Deel 3 geeft een verdieping voor de praktijk. Sommige situaties vragen extra punten van aandacht en zorgvuldigheid. Dit deel geeft achtergrondinformatie bij verschillende specifieke situaties.

Bruikbaarheid

Het eerste wat opvalt is de zorgvuldige vormgeving van het boek. Informatie is gemakkelijk te zoeken en terug te vinden. Praktijkvoorbeelden en fragmenten van gesprekken met kinderen zijn kort en krachtig verwoord. Het is een praktijk- en werkboek voor een lezer op hbo lees- en denkniveau. Voor deze lezersgroep is het boek pakkend, informatief en soms ook aangrijpend geschreven. Het is een inspirerend boek voor docenten en studenten. Het boek is ook goed te gebruiken voor de trainer, leidinggevende en pedagogisch stafmedewerker bij de voorbereiding van een bijeenkomst voor pedagogisch medewerkers over gespreksvoering met een kind over de onveilige thuissituatie.

De auteur

Marika van Gemert is trainer en deskundige op het gebied van praten met kinderen over kindermishandeling. Vanuit de Academie voor Praten met Kinderen leidt ze professionals hierin op. Kijk op www.academiepratenmetkinderen.nl

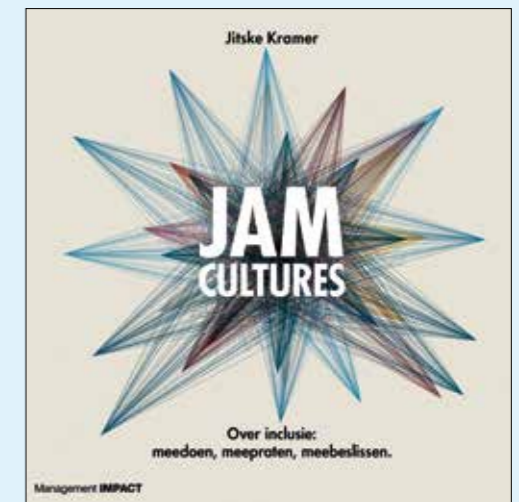
Praktijkboek praten met kinderen over kindermishandeling | Marika van Gemert | 293 pagina's | uitgeverij Bohn Stafleu van Loghum | 2019 |

Deze recensie is gemaakt door:

Clarine de Leve. Zij is pedagoge en werkt vanuit Vyvoj Opleiden. www.e-schoolkinderopvang.nl
E: C.de.leve@Vyvojopleiden.nl

Over inclusie: Jam Cultures

Dit boek gaat over inclusie, over wie waaraan mee mag doen. Wie mag er meepraten en wie mag meebeslissen, maar ook wie vooral niet. De mensen die niet mee mogen doen, staan buitenspel. In werk, politiek, scholing, de buurt. Een wezenlijk thema dat in iedere organisatie, en daarbuiten, altijd aan de orde komt. Tenminste, voor wie het wil zien en onder ogen durft te komen.

Voor mij is Jitske Kramer een schrijver die mooie boeken maakt. Boeken die uitnodigen te bladeren en te lezen, maar vooral boeken die van grote waarde zijn en een intense aanspraak doen op je zijn en de betekenis die je geeft aan de wereld om je heen. Eerder heb ik in deze rubriek *Deep Democracy*, *De Corporate Tribe*, en *Building Tribes* besproken. De laatste twee schreef ze met co-auteur Danielle Braun.

Inclusie-paradox

Inclusie gaat over mensen die zichzelf kunnen zijn en tegelijkertijd goed met elkaar kunnen samenwerken. Samen een solide eenheid zijn en tegelijkertijd openstaan voor alle soorten verschillen binnen de groep en daarbuiten. Het gaat erom dat we leren omgaan met tegenstellingen, met botsende meningen, mensen die we niet kennen, niet altijd begrijpen en misschien wel niet zo leuk vinden. Daarmee gaat inclusie over grenzen, leiderschap, macht, privileges, conflicten, emoties, nieuwsgierigheid, verschillen en overeenkomsten. Maar hebben we het over inclusie, dan hebben we het tegelijkertijd over exclusie. Kramer schrijft over de inclusie-paradox: wees jezelf en pas je aan. Enerzijds onderscheiden, anderzijds geborgenheid. Samen en toch onafhankelijk. Jezelf zijn zonder anderen van je weg te duwen. Grenzen leggen waar het moet en openstellen waar dat kan. Dat is zoeken naar de balans.

Anders aanvliegen

Kramer wil het huidige debat over diversiteit en inclusie doorbreken en

nodigt mensen uit om inclusie anders aan te vliegen. Als een jamsessie. Jitske schrijft: 'Het dealen met inclusie en diversiteit doet me denken aan een muzikale jamsessie. Al improviserend muziek maken.' Met elkaar jammen betekent voor haar dat je je open, hoopvol en kwetsbaar in het ongewisse stort. Met de vaardigheid om je eigen geluid goed te laten klinken, met voortdurende oefening in zelfreflectie en het lef om open en nieuwsgierig de eerste stap te zetten. Met het vertrouwen in de ander en in jezelf en vanuit de angst dat de ander het niets vindt wat je doet. Samen improviseren met wat er is. In jam-cultures, zegt Kramer, kunnen mensen jammen met verschillen.

Het boek is opgebouwd rondom vijf belangrijke thema's:

- over onderscheid, onze neiging tot klonen en de lusten en lasten van stereotypen.
- macht, apenrotsen en wie het voor het zeggen heeft.
- waarheid en op welke manier we met meerdere waarheden om kunnen gaan.
- vertrouwen en de energie die ontstaat door ongemak.
- lef en jammen met uitersten.

Door de hoofdstukken heen lopen acht inclusieprincipes die helpen om inclusieve manieren van samenwerken en -leven te creëren. Er wordt uitleg gegeven, er worden verhalen verteld en er staan persoonlijke teksten van de schrijver in waarin je je kunt herkennen. Als je durft. Als achtergrondinformatie of verduidelijking vind je

overal QR-codes die je naar allerlei korte toepasselijke filmpjes leiden.

Vibreren

'Inclusie is geen rationeel vraagstuk dat we alleen via begrip van theorieën kunnen oplossen. Het is een emotionele kwestie, waarbij we al onze zintuigen nodig hebben om samen verder te komen', schrijft Kramer. Haar boek is dan ook geen managementboek met tips en trucs en gereedschap om inclusie 'aan te pakken'. Het is wel een hulpmiddel voor een persoonlijke zoektocht die we op allerlei terreinen kunnen toepassen. Het is voor mij een hulpmiddel om in organisaties het onzichtbare zichtbaar te maken en het onbespreekbare bespreekbaar. Lees het in je eigen tempo en op je eigen manier, laat de teksten binnenkomen en vibreren en tintelen door je brein. Het haakt zich wel ergens vast en geeft je aanknopingspunten om aan de slag te gaan. Denk groots, doe klein.

Jam Cultures, over inclusie: meedoen, meepraten, meebeslissen | Jitske Kramer | 304 pagina's | Management Impact | 2019

Deze recensie is gemaakt door Marianne van Duuren, Maatschap van Duuren, van Zuyl en partners. www.dzmaatschap.nl